

 Fagskolen i Nord				Dok.id.: 1.8.5.2.2
Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024				Dok.type: Styringsdokumenter
Version: 1.00	Skrevet av: Lena Bjerkmo	Gjelder fra: 19.08.2024	Godkjent av: Astrid Sebulonsen	Sidenr: 1 av 11

5.0 LITTERATUR ELDRE OG LIVSMESTRING

Oversikt over obligatorisk litteratur for de respektive emnene blir oppgitt på Canvas. Det inngår at studenten har en aktiv rolle i å oppsøke litteratur og ressurser. For studenter som ønsker å gå ut over obligatorisk litteratur, er det utarbeidet en ressursliste med anbefalt litteratur.

5.1 OBLIGATORISK LITTERATUR

Forfatter	Tittel	Sid	Emne	ISBN
Benestad Moi Ellen, Söderhamn Ulrika, Nordbø Marthinsen Gunhild, Flateland Sylvia Monika	Verktøyet ISBAR fører til bevisst og strukturert kommunikasjon for helsepersonell, I Sykepleien Forskning 2019 14 (74699) (e-74699) DOI: 10.4220/Sykepleienf.2019.74699, Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-74699.pdf	21	4	
Bjørnstad, M. (2023).	Smerter hos eldre er vanskelig å behandle. I Sykepleien.no. https://sykepleien.no/fag/2023/02/smerter-hos-eldre-er-vanskeligere-behandle	13	3	
Bogsti, Wenche Bergseth; Sveen, Silje; Sogstad, Maren Kristine Raknes; Norbye, Bente	Forebyggende hjemmebesøk: Legger kommunen mest vekt på mestring eller omsorg? <i>Sykepleien forskning</i> (Oslo), 2020. https://sykepleien.no/fag/2020/01/forebyggede-hjemmebesok-legger-kommunen-mest-vekt-pa-mestring-eller-omsorg	15	5	
Christensen Bente	Standardisert terminologi i dokumentasjon av sykepleie, I Sykepleien.no, (2021) Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-85947.pdf	11	4	
Debsay, J & Langhamme, B. (2023).	Eldre innvandrerkvinner har dårligere helse enn resten av befolkningen. I sykepleien.no. https://sykepleien.no/fag/2022/12/eldre-innvandrerkvinner-har-darligere-helse-enn-resten-av-befolkningen	9	2	
FHI (2019).	Gode pasientforløp. Tilgjengelig fra: https://www.fhi.no/ku/forbedringsarbeid/pasientforlop/eldre-og-kronisk-syke/	4	5	

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 2 av 12

Fløystad Eines Trude, Glærum Marianne, Utheim Grønvik Cecile Katrine	Hvilke vurderinger må sykepleiere gjøre før velferdsteknologi tas i bruk?, I Sykepleien.no, (03.09.2020), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-81889.pdf	12	5	
Gjevjon, E.R. (2019).	SAFE avdekker funksjonssvikt hos hjemmeboende eldre. I Sykepleien. #Alle skal hjem. Hentet fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-76084.pdf	21	3	
Grasaas Kari Krüger, Sjursen Marit, Stordalen Jørn	Fag, etikk og kommunikasjon, Cappelen Damm AS (2019)	166	1, 3, 5	9788202616625
Gratland Weronica, Nergård Annifrid	Også hjelpere kan bli traumatisert, I Sykepleien.no (2017). Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/forskning/2017/10/ogsaa-hjelperne-kan-bli-traumatisert	6	6	
Hamran Torunn, Blix Hansen Bodil	Helse- og omsorgstjenester til samiske eldre, Senter for omsorgsforskning Nord, UiT, Norges arktiske universitet, (2015) Tilgjengelig fra: https://butikk.aldringoghelse.no/file/digitalarkiv-nettbutikk/temahefte_samiske_eldre_a409.2019_web.pdf	15	1, 2	
Hauken Aasebø May	Hva er et godt prosjekt?, I Sykepleien.no (02.12.2009), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/forskning/2009/12/hva-er-et-godt-prosjektarbeid	11	4	
Hauken Aasebø May	Prosjektutvikling i helsetjenesten, Lang-kort er bedre enn kort-lang, (2019) Fagbokforlaget.	124	4, 6	9788245019087
Helgesen Leif, Grasaas Kari Krüger, Sjursen Marit	Psykologi og sosiologi for fagskoleutdanningene, Cappelen Damm AS (2016)	91	1, 4	9788202421342
Helse-direktoratet	Tverrfaglig samarbeid som grunnleggende metodikk i oppfølging av personer med behov for omfattende tjenester [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (sist faglig oppdatert 17. januar 2018, Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/oppfolging-av-personer-med-store-og-sammensatte-behov/strukturert-oppfolging-	3	5	

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
	Side : 3 av 12	

	gjennom-tverrfaglige-team/tverrfaglig-samarbeid-som-grunnleggende-metodikk-i-oppfolging-av-personer-med-behov-for-omfattende-tjenester			
Helsedirektora tet	Pårørendeveileder, Nasjonal veileder (2019) Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/paaroendeveileder	8	2	
Helsedirektora tet. (2022).	Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/forebygging-og-behandling-avunderernaering	32	2	
Helsedirektora tet	4. Medvirkning, informasjon og kommunikasjon. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator/medvirkning-informasjon-og-kommunikasjon#lovpalagte-rad-for-eldre-og-mennesker-med-nedsatt-funksjonsevne	5	2	
Helse- og omsorgsdepart ementet	6-trinnsmodellen for etisk refleksjon i helse- og omsorgstjenestene, driftes av KS (19.09.2022), Tilgjengelig fra: https://www.ks.no/globalassets/Veileder-til-6-trinnmodellen-for-etisk-refleksjon-pdf.pdf	22	4	
Hernes Nina	SKUV: Undersøker pasientene på klassisk vis, I Sykepleien.no (17.11.2019): https://sykepleien.no/2019/11/skuv-undersoker-pasientene-pa-klassisk-vis	20	4	
Ingstad Kari	Sosiologi i helsefag og sykepleie, Gyldendal Norsk Forlag, (2021)	141	1, 5	9788205539624
Iversen, A og Hauksdottir N (red.)	Tverrprofesjonell samhandling og teamarbeid. Kjernekompetanse for fremtidens helse- og velferdstjenester. Gyldendal. (2020)	105	4, 5, 6	9788205516717
Johannessen, L. B.	Samer snakker ikke om sykdom., I Tidsskriftet den norske legeforening, (2015), Tilgjengelig fra: https://tidsskriftet.no/sites/default/files/pdf2/015--296.pdf	1	1	
Johnsgaard Nikolas	Kronisk i <i>Store medisinske leksikon</i> på snl.no, (2023) Tilgjengelig fra: https://sml.snl.no/kronisk	1	4	

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 4 av 12

Jonas, Kristine (2021).	Undersøkelser sier noe om helsen blant kvener, I Ruijan Kaiku. Tilgjengelig fra: https://www.ruijan-kaiku.no/undersokelse-sier-noe-om-helsen-blant-kvener/	1	1	
Kirkevold, Marit., m.fl. (2021).	Geriatrisk sykepleie. 3. utg. Oslo. Gyldendal akademiske.	588	2, 3, 4, 5	9788205531116
Klæning L. Tone, Ueland Venke	Pårørende må informeres bedre, I Sykepleien.no (11.10.2017), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/forskning/2017/10/pa-orende-ma-informeres-bedre	7	5	
Kompetansebrøen ABCDE	https://www.kompetansebroen.no/article/klinisk-observasjonskompetanse-grunnleggende-ferdigheter?o=ahus		3	
KS	Velferdsteknologiens ABC https://www.ks.no/velferdsteknologiensabc?fbclid=IwAR2smPIR6yq646mI0mtZNlc1DL MNW2EP1oflSGvy85kzCgT-CxOOLKSGOQ	116	5	
Kåss, Erik; Hem, Erlend	Akutt i <i>Store medisinske leksikon</i> på snl.no. (2021) Hentet fra https://sml.snl.no/akutt	1	4	
Lindring i nord	Håndbok i lindrende behandling https://www.unn.no/49e66b/siteassets/documents/kompetansetjenester--sentre-og-fagrad/regionalt-kompetansesenter-for-lindrende-behandling/handbok-i-lindrende-behandling/handbok-i-lindrende-behandling.pdf	3	2	
Magelssen Morten, Karlsen Heidi Marie, Pedersen Reidar, Lillemoen Lillia	Hvordan lykkes med etikkarbeidet? I Sykepleien.no (6.10.2017), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/forskning/2017/10/hvordan-lykkes-med-etikkarbeidet	8	4	
Markvoll, A.C.M. (2020).	Hjemmesykepleien inviteres ikke bare inn i noens hjem, men inn i deres liv. I Sykepleien. #Alle skal hjem. Hentet fra: https://sykepleien.no/meninger/2020/03/hjemmesykepleien-inviteres-ikke-bare-inn-i-noens-hjem-men-inn-i-deres-liv	4	3	
Meld.St.nr.24 (2022-2023).	Fellesskap og meistring - Bu trygt heime. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-24-20222023/id2984417/	137	5	
Morland, E. (2020).	Hjemmesykepleiere etterlyser mer tid og kunnskap. I Sykepleien. #Alle skal hjem.	24	3	

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 5 av 12

	Hentet fra: https://sykepleien.no/2020/02/hjemmesykepleiere-etterlyser-mer-tid-og-kunnskap?auHash=JX2xsO8hMugI8PEZDIwpbRtMgxGPBA7w1BIxgYK6_FI			
Myhre, Janne	https://www.aldringoghelse.no/psykisk-helse/psykiske-lidelser/vold-mot-eldre/		2	
Nakrem Sigrid, Kiran H. Asle	Hvordan lykkes med velferdsteknologi?, I Sykepleien.no, (2019) Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-79696.pdf	14	5	
Nordseth, Trond	NEWS - National Early Warning Score i Store medisinske leksikon på snl.no. (2023). Tilgjengelig fra: https://sml.snl.no/NEWS - _National Early Warning Score	2	4	
Nymoene, Line C. (2022).	Tann- og munnhelse. Medisinsk og helsefaglig oppfølging på sykehjem. Inneholder også film om oral helse på sykehjem. Hentet fra Aldring og helse 20. juni 2022: https://www.aldringoghelse.no/demens/behandling-og-oppfolging/medisinsk-og-helsefaglig-oppfolging-pa-sykehjem/tann-og-munnhelse/	6	2	
Oksholm, T. & Torheim, H. (2016).	Lungesyke trenger planlagt stell. Fra sykepleien.no https://sykepleien.no/forskning/2015/12/stell-av-lungesyke	12	3	
Podkast	Farmapodden polyfarmasi hos eldre del 1 og 2. Eventuelt palliasjon 1 og 2.		3	
Qudos	Qudos (2023): Gyldendal. Oppdaterte e-læringskurs for helsepersonell. Tilgjengelig fra: https://qudos.no/landingsside		1, 2, 3, 4, 5, 6	
SAFE kompetansebr oen	https://www.kompetansebroen.no/article/safe?o=ahus Film og skjema		3	
Sandanger Hege	Bevissthet om signaler på omsorgstretthet. En mulighet for økt mestring av egen arbeidshverdag, I Tidsskriftet Omsorg nr 4, Fagbokforlaget.no, (2020). Tilgjengelig fra: https://blai bok.fagbokforlaget.no/FagbokforlagetA/2021/omsorg-2020-bevissthet-om-signaler-paa-omsorgstretthet/?page=1	4	6	
Sandvik, R. & Eide, L. (2020).	Smertekartlegging kan forebygge delirium hos eldre. Fra sykepleien.no https://sykepleien.no/fag/2020/03/smertekartlegging-kan-forebygge-delirium-hos-eldre	19	3	
Simonsen, Renate (2017).	Kulturmøtet mellom behandler og samiske pasienter, I Psykisk helse og rus 02/2017.	2	1	

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 6 av 12

	NSF faggruppe for sykepleiere innen psykisk helse og rus. Tilgjengelig fra: https://www.nsf.no/sites/default/files/groups/subject_group/2019-12/ps_2017-08-17_0.pdf			
Slaatsveen Ida, Stavnesli Ida, Halsetrønning Janna, André Beate	Elektroniske omsorgsmeldinger gir bedre og sikrere dokumentasjon, I Sykepleien.no, (2018), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-70599.pdf	13	4	
Stegen Arild	Geriatri, Lindrende behandling, pleie og omsorg. Symptomlindring, Eldreomsorgens ABC, hefte 11, Forlaget aldring og helse, (2017) Tilgjengelig fra: https://www.aldringoghelse.no/ah-archive/documents/H11_ABC_Geriatri_hefte_2017_WEB.pdf	23	2, 3	
Steigen Arild	Geriatri, Lindrende behandling, pleie og omsorg ved livets slutt, Eldreomsorgens ABC, hefte 12, Forlaget Aldring og helse, (2017), Tilgjengelig fra: https://www.aldringoghelse.no/ah-archive/documents/H12_ABC_Geriatri_hefte_2017_WEB.pdf	6	3, 6	
Sykepleien. (2020).	#Fritt fall. Når eldre mennesker faller, starter problemene. Artikkelsamling fra sykepleien.no. https://sykepleien.no/2020/10/fall-0	27	2	
Søk og Skriv	Søk og skriv, Tilgjengelig fra: https://www.sokogskriv.no/	46	1, 6	
Thune, M. og Leonardsen, A. (2017).	Sepsis hos eldre kan bli oversett. I sykepleien.no. https://sykepleien.no/forskning/2017/06/sepsis-hos-eldre-kan-bli-oversett	13	3	
Tveiten Sidsel	Helsepedagogikk – helsekompetanse og brukermidvirkning, 2.utgave, Fagbokforlaget (2020)	101	1, 4, 6	9788245034400
Utdannings- direktoratet	Nasjonale minoriteter, Kvener/norskfinner, I Nasjonale minoriteter, Informasjon til ansatte i barnehage og skoler, (2020) Tilgjengelig fra: https://www.udir.no/laring-og-trivsel/nasjonale-minoriteter/kvenernorskfinner/	4	1	

**TOTALT ANTALL SIDER 2038 PÅ DENNE LISTE,
I TILLEGG KOMMER QUDOS OG ANDRE NETTRESSURSER. TOTALT ANTALL**

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
	Side : 7 av 12	

SIDER 2400 PÅ HELE STUDIET

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 8 av 12

5.2 TILLEGGS LITTERATUR

Forfatter	Tittel
Aldring og helse (2019).	Tidsskriftet aldring og helse (1997-2019) https://www.aldringoghelse.no/om-aldring-og-helse/tidsskriftet-aldring-og-helse/
Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. Bufdir.	Nasjonal samisk kompetanse senter, NASAK, Tilgjengelig fra: https://www.bufdir.no/nasak/
Brudal, Lisbeth (2018)	Hva er empatisk kommunikasjon? 8 eksempler på praktisk bruk av verktøyet Empatisk kommunikasjon. Institutt for empatisk kommunikasjon. Hentet fra: https://www.empatisk.no/wp-content/uploads/Ha%CC%8Andbok-EK_endelig-versjon.pdf
Brustad, Guro (2022).	Akuttgeriatriens 10 bud. https://sykepleien.no/2018/11/her-er-akuttgeriatriens-ti-bud?fs=e&s=cl
Dalland, Olav & Dalland, Cecilie	Metode og oppgaveskriving for studenter Gyldendal Akademisk (2024)
Den norske Legeforening. (2023).	Veiledere og fagprosedyrer. Fra Norsk forening for geriatri. Hentet fra: https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-forening-for-geriatri/fag/veiledere-ogfagprosedyrer/
Digitaliseringsdirektoratet	Prosjektveiviseren, (2023) Tilgjengelig fra: https://prosjektveiviseren.digdir.no/
Eggebø, H. (udatert).	Omsorg i en kopp kaffe. https://nordlandsforskning.wrep.it/eldreomsorg-tekstsamling#report-top
Eide, Hilde og Eide Tom	Kommunikasjon i relasjoner, personorientering, samhandling og etikk, Gyldendal Akademisk (2017)
Espegren R. Olga	Prosjekt simulering av forhåndssamtaler 2029-2021, I Kristiansand kommune, Agder Vest, (2022) Tilgjengelig fra: https://www.kristiansand.kommune.no/tema/usht/prosjekter/simulering-av-forhandssamtaler/
Fagforbundet (2022).	Etiske retningslinjer. Hentet fra: https://www.fagforbundet.no/fag/etiske-retningslinjer/
Farmapodden	Podkast: Palliasjon del 1, Tilgjengelig fra: https://poddtoppen.se/podcast/1530818666/farmapodden/palliasjon-del-1 Pokast: Palliasjon del 2, Tilgjengelig fra: https://poddtoppen.se/podcast/1530818666/farmapodden/palliasjon-del-2
Folkehelseinstituttet	http://fhi.no/
Fonn Marit	Hjemmedød: - Mor døde i egen stue slik hun ønsket, I Sykepleien.no, (2020) Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/2020/04/hjemmedod-mor-dode-i-egen-stue-slik-hun-onsket
Haavik Marianne, Toven Siri	Ivaretagelse av hjelpere, Er vi ikke betalt for å tåle dette? Universitetsforlaget (2020)

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 9 av 12

Hansen, Ingrid (2019).	Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn. 4. utgave. Gyldendal akademiske. ISBN: 9788205517738
Helse Bergen	ESAS symptomregistrering, Haukland sykehus, 2021, Tilgjengelig fra: https://helse-bergen.no/kompetansesenter-i-lindrande-behandling/palliasjon-verktoy-for-helsepersonell/esas-symptomregistrering
Helsedirektoratet	Lindrende behandling i livets slutfase. Nasjonale råd. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/lindrende-behandling-i-livets-slutfase
Helsedirektoratet	Nasjonale anbefalinger, råd og pakkeforløp Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/produkter?tema=pakkeforlop
Helsedirektoratet	Palliasjon og lindrende behandling, (2023) Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/tema/palliasjon
Helsedirektoratet	Pårørendeveileder, Nasjonal veileder (2019) Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/tema/parorende
Helsedirektoratet	Beslutningsprosesser ved begrenning av livsforlengende behandling, Nasjonal veileder, (2013) Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/beslutningsprosesser-ved-begrensning-av-livsforlengende-behandling/Beslutningsprosesser%20ved%20begrensning%20av%20livsforlengende%20behandling%20%E2%80%93%20Veileder.pdf/_/attachment/inline/fc013b2b-2a7c-4a02-a7fd-9db5440dbf42:a7a8146c56bc9b0ff9bc8caaf9ef59e6bb226606/Beslutningsprosesser%20ved%20begrensning%20av%20livsforlengende%20behandling%20%E2%80%93%20Veileder.pdf
Helsedirektoratet (2016).	Kosthåndboken. Veileder i ernæringsarbeid for helse- og omsorgstjenesten. Hentet fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/kosthandboken/Kosth%C3%A5ndboken%20%E2%80%93%20Veileder%20i%20ern%C3%A6ringsarbeid%20i%20helse-%20og%20omsorgstjenesten.pdf/_/attachment/inline/afa62b36-b684-43a8-8c80-c534466da4a7:52844b0c770996b97f2bf3a3946ac3a10166ec28/Kosth%C3%A5ndboken%20%E2%80%93%20Veileder%20i%20ern%C3%A6ringsarbeid%20i%20helse-%20og%20omsorgstjenesten.pdf
Helsedirektoratet. (2023).	Basis – fallforebygging. E-læringsprogram. Hentet fra: https://www.basis-fallforebygging.no/
Helsedirektoratet. (2023).	Nasjonale retningslinjer for forebygging av fall hos eldre. (NB! Høringsutkast) https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/forebygging-av-fall-hos-eldre-horingsutkast
Helsefagforbundet	Yrkesetiske retningslinjer for helsefagarbeidere, I Helsefagforbundet en yrkesorganisasjon i Delta sist oppdatert (15.02.2022), Tilgjengelig fra: file:///C:/Users/EvaM/Downloads/Helsefagarbeiderforbundet%20-%20Yrkesetiske%20retningslinjer%20for%20helsefagarbeidere%20-%20februar%202022.pdf

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 10 av 12

Helse- og omsorgsdepartementet	Vi – de pårørende, Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan (2021-2025), Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/08948819b8244ec893d90a66deb1aa4a/vi-de-parorende.pdf
Helse- og omsorgsdepartementet (2021).	Håndbok for Leve hele livet. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/291a619d04ff4879980e741be661041e/leve-helelivet_enkelt sider_uufil.pdf
Helse- og omsorgsdepartementet. (2021).	Helse- og omsorgsdepartementet. (2021). God og riktig mat hele livet - Nasjonal strategi for godt kosthold og ernæring hos eldre i sykehjem og som mottar hjemmetjenester.
Helse- og omsorgsdepartementet. (2018).	Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre. Meld. St. 15 (2017–2018). Hentet fra: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/
Helse- og omsorgsdepartementet. (2025).	Demensplan 2025. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/b3ab825ce67f4d73bd24010e1fc05260/demensplan-2025.pdf
Hauken Aasebø May	Prosjektutvikling i helsetjenesten, Lang-kort er bedre enn kort-lang, (2019) Fagbokforlaget,
Hauklunds Universitetssykehus	Livets siste dager – plan for lindring i livets slutfase, Kompetansesenter i lindrende behandling, Helse Bergen, (2022) Tilgjengelig fra: https://helse-bergen.no/kompetansesenter-i-lindrende-behandling/palliasjon-verktoy-for-helsepersonell/livets-siste-dager-plan-for-lindring-i-livets-slutfase
Institutt for empatisk Kommunikasjon.	https://www.empatisk.no/
Iversen, G. S	En plan for livets slutfase. Kreftsykepleie 2-2016 (26.10.2016), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/meninger/innspill/2016/09/en-plan-livets-slutfase
Jenssen-Tveit Håkon	Samtalen mellom sykepleieren og pasienten kan ha stor betydning, I Sykepleien.no, (2022), Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-87964.pdf
Kirkens SOS	God å snakke med – fra hverdagsproblemer til samtaler som redder liv, Frisk forlag (2020)
Kjelleevold Alice	Retten til individuell plan, Fagbokforlaget, Bergen (2020)
Klynge AS og Klingenberg Thea	Podkast: Hei døden, Tilgjengelig fra: https://podcasts.apple.com/no/podcast/hei-d%C3%B8den/id1661103984
Film/tekst (kurs uten spørsmål)	https://www.kompetansebroen.no/courses/delirium-og-kognitiv-svikt?o=ahus
Kristiansen Roald E	Læstadianismen, Børselv: Kainun Institutti – Kvensk institutt. Tilgjengelig fra: https://www.kvenskinstitutt.no/historie/laestadianismen/
KS (2022).	Samarbeid om etisk kompetanseheving. Hentet fra: https://www.ks.no/fagomrader/helse-og-omsorg/eldreomsorg/samarbeid-om-etisk-kompetanseheving/

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 11 av 12

Kvilhaugvik Bente, Husøy Gjertrud	Må samarbeide på tvers (2017) I Sykepleien.no. Hentet fra: https://sykepleien.no/forskning/2017/02/ma-samarbeide-mer-pa-tvers
Langås Larsen Anette, Hamran Torunn, Foss Nina	Mellom profesjonell og folkelig kunnskap. En kvalitativ studie av helsepersonell sin kunnskap om og håndtering av “læsing” i en norsk-samisk kommune, I Tidsskrift Vård i Norden, (2014), Tilgjengelig fra: https://omsorgsforskning.brage.unit.no/omsorgsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2444873/Larsen_Anette.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Lovdata.no	Aktuelle lover i www.lovdata.no
Melhus Marita., Broderstad, Ann, Ragnhild (2020).	Folkhelseundersøkelsen i Troms og Finnmark. Tilleggsrapport om samisk og kvensk/nordfinsk befolkning. Senter for samisk helseforskning. UiT Norges Arktiske Universitet. Tilgjengelig fra: https://www.tffk.no/f/p1/i2c5ac7f4-6b0d-485d-96d2-a68d9de030c2/rapport_troms_finnmark_sshf_redigert_april2020.pdf
Nakrem sigrid, Sigurjonsson Johannes B. (red.)	Velferdsteknologi i praksis, Perspektiver på teknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste, Cappelen Damm Akademisk (2017)
Norheim Myhre Sandvik Reidun	Palliativ demensomsorg, Eldreomsorgens ABC Temahefte 10, Forlaget Aldring og helse, (2018) Tilgjengelig fra: https://www.aldringoghelse.no/ah-archive/documents/H10-P1_DemensomsorgensABC_11.2018_WEB_NY.pdf
Norske kveners forbund	Tilgjengelig fra: https://kvener.no/
NOU. Norges offentlige utredninger 2017:16	På liv og død, Palliasjon til alvorlig syke og døende. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/995cf4e2d4594094b48551eb381c533e/nou-2017-16-pa-liv-og-dod.pdf
NRK	De bor over hele landet - få vet hvem de er, Hvem er kvenene? (2022) Tilgjengelig fra: https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/xl/den-ukjente-minoriteten-_hvem-er-kvenene_-1.15803621
Rødevand Linn (2015):	Den uforståelige smerten, I Psykologisk.no AS, (2015) Tilgjengelig fra: https://psykologisk.no/2015/12/den-uforstaelige-smerten/
Rønsen Astrid, Lykke Trier Ellen	Omsorg for døende og deres pårørende, Å være der og være nær, (2022) Fagbokforlaget
Samisk nasjonalt kompetansesenter	E-læringsportalen, eSanks - Samisk kulturkompetanse, Sámi klinihkka, Finnmarkssykehuset HF, (2023) Tilgjengelig fra: https://www.esanks.no/login/index.php
Skau Grete (2024)	Gode fagfolk vokser, Personlig kompetanse i arbeid med mennesker, Cappelen Damm Akademiske
Stortingsmelding 24 (2019-2020)	Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve: https://www.regjeringen.no/contentassets/52d05db7090c411abc7a3f4d47124119/no/pdfs/stm201920200024000dddpdfs.pdf

Litteraturliste Eldre og livsmestring 2024	Versjon.: 1.00	Dok.id.: 1.8.5.2.2
		Side : 12 av 12

Sykepleien.no	Temahefte: #Efter kreften: https://sykepleien.no/2019/03/etter-kreften-0
Sykepleien.no	Temahefte: Barn som pårørende, Tilgjengelig fra: https://sykepleien.no/2022/04/nar-barn-er-parorende
Tannhelsetjenestens kompetansesenter MidtNorge. (2018).	Håndbok i munn- og tannstell - et informasjons- og veiledningshefte for ansatte i hjemmetjenesten. Hentet fra: https://www.vtfk.no/globalassets/vtfk/dokumenter/tannhelse-og-forebygging/handbokimunn-ogtannstell.pdf
Taraldsen Tore, Simonsen Taraldsen Inger	Sykdomslære, 3.utgave, Pixmed Basic, (2022)
Taraldsen Tore, Simonsen Taraldsen Inger	Anatomi og fysiologi, 4.utgave, Pixmed Basic (2020)
Tveiten Sidsel	Veiledning mer enn ord, Fagbokforlaget (2019)
Unn – Universitetssykehuset Nord-Norge	En podkast om og med pasienter og ansatte ved Unn «Sykehuset», seinest oppdatert 27.07.2022, Tilgjengelig fra: https://unn.no/sykehuset
Verdighetsgarantien (2010).	Forskrift om en verdig eldreomsorg. (FOR-2010-11-12-1426). Lovdata.
Wittrup Djup Heidi	Ivaretagelse av hjelpere, I Klinikk for krisepsykologi, Psykologsenter Bergen, 9 sid. (2020) Tilgjengelig fra: https://krisepsykologi.no/ivaretagelse-av-hjelpere/
Wyller, T. B. (2020).	Geriatri: En medisinsk lærebok (3. utgave.). Gyldendal.

Kryssreferanser

Eksterne referanser